

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

109. Rex nouus Cocin. Patr. admit. Reser. reuocat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

In hoc discrimine ancipiti turbido, perduellis Princeps federis Buzomio Turoni, confirmabat; duobus ipse comitibus sociis, tam longè in sylvas & montana consultò errauit (nec sine aliquo animarum lucro) ut suspicionem moueret nemini amicitiae cum rebeli. Sedatis inde tumultibus in aulam venit gratulatum coronam nouo Regi. Erat hic homo ferus, indole malè fida, moribus belluinis, quem fama erat, Patre centuplo peiorem, lectum idcirco à Patre successorem, ut eius comparatione suum demortui desiderabile Ciuibus imperium fieret. Germani eius qui duo Caciaenam Prouinciam diuersis temporibus rexe- rant, dogmate Christiano plusquam mediocriter imbuti, erant erga illud, & Patres illius Doctores beneuolè affecti, quos ipse præter Buzomium, nec norat, nec quicquam de fide veri Dei, videbaturque de cætero iturus, quo illum dictata familiarium impulissent. Prima tamen hæc ad illum officia Deus Buzomio secundauit, lætatus est eius aditu, affatu, obsequio, & in conferta proceribus aula, tantum illi amoris testatus, ut fratres eius duo, & patruus Mariæ Principis filius gratularentur Buzomio securam in posterum illius beneuolentiam, & defensionem: cum ecce vix quadriduo post in hæc verba edicit; Patres, multi vel pauci regno in præsens exeunto; in futurum, nunquam pedem in illud referunto. Et fuit hic decumanus fluctus cui auertendo, aiebant redditum Cocincinæ regno Buzomium; regnant enim ferè Principes ut cœperunt, & si ab nostorum exilio auspicaretur imperium frustra foret sperare futurum aliquando qui de reuocandis hiscere auderet, multo minus apud se priuatim dissimulato etiam habitu retinere, certus sibi rem fore cum irritabili homine, & sanguinolento. Ob hoc Buzomius ne viginti annorum periret labor in cultura illius vineæ à nobis posirus, & nunquam postea repetendus, contentiones omnes adhibuit ut exitiabile decretum rescinderetur ab ipsomet rege, nihilque moratus auertentes ab eo conatu velut casto, Dei vnus fiducia, cuius agebat causam, non dubitauit humanis præsidis imprimendam cœlitus vim illam quæ conficiendæ rei sufficeret; impressaque est profectò tam mirabiliter ut homo gente peregrinus, religione aduersarius, aulam omnem ad se diuertet, & Mandarinorum primarios ita suis addiceret partibus, ut si de illorum exilio ageretur. Tanti fuit operarium sapientem, virtutum, & doctrinæ splendore conciliasse sibi voluntates, & admirationem etiam ethnicorum; fuit inter Principes Reginas, cui nunquam visus Buzomius, quæ pari ardore pro illo egit ut si foret maximè Christiana; tot officiis Deus barbati animum inflexit ad rescindendum quod edixerat, addendamque facti excusationem in frequenti suorum confessu; sibi nempe fuisse persuasum, Patres Cocincinæ, & externorum regnorum saturos libenter patrias reuisuros; sed quando iis tantum placebat Cocincina, (quod faustum, & felix) remaneret tum ipse Buzomius, tum quos sibi de suis optaret socios; sedes sibi, & illis vnicumque libitum curaret; ædificaret Deo suo templum, & ad

109.
Rex nouus
Cocin. Patr.
admit.Refer.
reuoat.

se sapius rediret. Actis Deo, & Regi gratiis Buzomius, possessionem statim adit redditæ libertatis, dies triginta sex concionatur ad aulam, & populum, magno ethnicorum ad Christum accessu, in quibus Mandarinus bello clarissimus, & alij quidam ex regio sanguine. Post hæc in Iaponum præfectura cum Rex cuidam Dominico rebellionis fraternæ conscio subrogasset Rocoben nescio quem aut desertorem aut ethnicum, eiectione Patrum insignire hic voluit præfecturæ suæ primordia; prætexens Iapones deinceps aut idololatrias, aut apostatas à fide, non frequentaturos commercii locum ubi essent Magistri religionis eivata, quos præcipuè antehac requirebant. Egit tam fortiter, & cautè Buzomius cum Præfecto externis, Mandarinis intimè erga se affecto, ut Christianorum hostem sacrilegum Magistratu Rex abdicaret, templum Faifi iuberet aperiri, quod homo nequissimus clauserat, & Patres ad sua in auxilium Iaponum repetere munera, sic prosperè hoc anno Buzomij opera renascens Cocincinensis Ecclesia se extulit, quæ per eum ante annos viginti lucem acceperat. Cuius hic finem historie pono, quod quinquennium subsequens ante secularem Societatis annum nihil quod scribam suppeditet.

10.
Ingens numerus bapt. in Tunchino.

117.
Catechist. in Tunch. quales fuerunt.

Plenioribus velis ferebatur Christiana res Tunchinensis cuius gloriosos progressus ab anno seculi trigesimo quarto in consequentes tres continuato filo ducam, in quibus nihil grandius quàm quod quatuor his annis regenerata sunt in Christo ethnicorum triginta quatuor millia sexcenti quadraginta quinque, futuri multò plures nisi fames, & Regis inconstans animus, & priuaræ quædam à Mandarinis diuexationes obstitissent. Lucris tamen adedè numerosis iacubere non nisi quatuor, quinque interdum ex Patribus, quorum semper aliquis, aut morbo languens, aut linguæ ignarus, commodare sociis operam non valebat. Paucitatem hanc supplebant Catechistæ numero quadraginta, ætate, ac viribus integris, quos se gratuito Ecclesiæ illius ministerio, votis solennibus dicasse scripsimus: quorum erat in iis exploratio pietas, & scientia notior, Thaij, hoc est Magistri creabantur, vulgabantur eorum nomina in sacris ædibus, & proponebantur cubitalibus literis è regione altarium, ut se in oculis, documento se omnium viuere meminissent; noui quoque subinde, formandis iis ritus excogitabantur, nouæ perficiendis leges, ut essent religiosi modestia, pudore, demissione sui, & piorum sermonum assiduitate quàm simillimi, quam etiam ob rem peculiaris vestiendi modus eos à vulgo secernebat, nec in eo solùm ministerij illorum ratio versabatur, ut verbum Dei quocumque pateret aditus spretis incommodis circumferrent; sed iugo & carceri; exiliis & probriis læti obuiam irent, fugebátque illos ad hanc animi generositatem, qui ut essent subsidio Patribus eos excitat.

Patres huc illuc perpetuo in quæstum animorum discurrebant. De lustrata hoc anno Engheanensi Prouincia, Rurum in oppidum Majorica rediit, diues ethnicis centum octoginta tribus supra quatuor millia,